

Nr 131

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1955/56 till Svenska sjukhuset i Korea; given Stockholms slott den 4 mars 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Hj. R. Nilson

Propositionens huvudsakliga innehåll

Det skandinaviska undervisningssjukhuset i Seoul, Korea, vartill Sverige genom beslut av 1954 års riksdag (proposition nr 202; riksd. skr. nr 303) förbundit sig att medverka, torde icke vara organiserat förrän tidigast i slutet av nästa budgetår. Med hänsyn härtill bör verksamheten vid det svenska sjukhuset i Korea bedrivas även under budgetåret 1955/56. I propositionen begäres anslag för denna verksamhet.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, NORUP, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes- och finansdepartementen anför t. f. chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hjalmar Nilson.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln, punkten 235, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 till Svenska sjukhuset i Korea beräkna ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

Jag anhåller nu att till närmare behandling få upptaga frågan om anslag till det svenska sjukhuset i Korea för nästa budgetår.

I proposition nr 168/1954 föreslogs, att det tidigare fältsjukhuset i Pusan i Korea under budgetåret 1954/55 skulle drivas såsom civilt sjukhus i avvaktan på genomförandet av ett förslag om anordnande av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i Korea. I propositionen anfördes, att undervisningssjukhuset icke kunde komma till stånd förrän tidigast den 1 juli 1955 och att frågan om den närmare utformningen av detta projekt framdeles finge underställas riksdagen. Vid anmälan av propositionen nr 202/1954 framhölls, att, efter förhandlingar med de danska, norska och koreanska regeringarna samt Förenta Nationernas hjälporgan i Korea (UNKRA), vissa riktlinjer uppdragits för upprättande och drift under viss period av ett skandinaviskt undervisningssjukhus i huvudstaden Seoul. Enligt gjorda beräkningar skulle kostnaderna för Sveriges del utgöra cirka 3 500 000 kronor för en första konstruktionsperiod samt därefter omkring 2 600 000 kronor per år under en driftperiod av 5 år. Frågan om täckande av dessa senare kostnader finge framdeles anmälas för riksdagen. Riksdagen godkände förslaget, att Sverige skulle medverka vid projektets genomförande och att överenskommelse finge träffas mellan de berörda regeringarna samt Förenta Nationernas hjälporgan i Korea i huvudsaklig överensstämmelse med de i propositionen angivna riktlinjerna.

Vid tidpunkten för statsverkspropositionens färdigställande hade förhandlingarna mellan de berörda parterna ännu ej avslutats. På grund

härav var det ej då möjligt att bedöma, från vilken tidpunkt en svensk insats för det planerade undervisningssjukhuset komme att bli aktuell, eller beräkna hur stor del av Sveriges bidrag för sjukhusets drift, som kunde komma att erfordras för nästa budgetår. Med hänsyn även till att spörsmålet om ett fortsatt svenskt bidrag till sjukhuset i Pusan sammanhängde med frågan om undervisningssjukhusets tillkomst, ansågs det tillrådligt att, i avbidan på en överenskommelse i frågan om det skandinaviska undervisningssjukhuset, under oförändrad rubrik och med samma medelsanvisning som för innevarande budgetår bryta ut anslaget ur statsverkspropositionen.

I skrivelse den 14 februari 1955 har *överstyrelsen för Svenska röda korset* under hänvisning till att undervisningssjukhusets verksamhet på grund av kända förhållanden icke kan beräknas komma i gång förrän tidigast någon gång under första halvåret 1956 framhållit, att anslag för det svenska sjukhuset i Korea synes böra beviljas även för budgetåret 1955/56.

Överstyrelsen har bifogat en kostnadsberäkning, enligt vilken för verksamheten för nästa budgetår skulle åtgå i runt tal 5 300 000 kronor. Med hänsyn till att försvarets civilförvaltning beräknat, att av de för innevarande budgetår anvisade medlen vid budgetårets utgång cirka 1 600 000 kronor skulle kvarstå odisponerade, skulle för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av 3 700 000 kronor. Överstyrelsen betonar emellertid, att kostnadsberäkningarna är mycket osäkra.

Utöver angivet belopp har överstyrelsen framställt önskemål om anvisande av 75 000 à 100 000 kronor för utbyte av sjukhusets röntgenutrustning, vilken icke uppfyller nutida anspråk. Den nya röntgenutrustningen skulle, framhåller överstyrelsen, lämpligen framdeles kunna överflyttas till det planerade undervisningssjukhuset.

Över överstyrelsens framställning har *försvarets civilförvaltning* avgivit utlåtande den 22 februari 1955, vari anföres i huvudsak följande.

Sjukhusets medelsbehov under budgetåret 1955/56 blir i första hand beroende av hur länge och under vilka former verksamheten skall fortsätta. Då under hand från överstyrelsen för Svenska röda korset upplysts, att det skandinaviska undervisningssjukhuset i vart fall icke torde kunna organiseras förrän efter utgången av budgetåret 1955/56, synas medel böra anvisas för hela budgetåret 1955/56.

Försvarets civilförvaltning har intet att erinra mot överstyrelsens kostnadsberäkningar. Desamma torde emellertid få anses osäkra, då tillförlitliga uppgifter ej torde ha stått att erhålla rörande priser på förnödenheter och materiel m. m., som tillhandahålles av Förenta staterna, kommande lönesättning för vid sjukhuset anställd koreansk personal, utvecklingen av prisnivån och valutaläget i Korea m. m. I fråga om kostnaderna för försäkringspremier är dessa beroende av om sjukhuspersonalen jämväl i fortsättningen skall försäkras enligt hitintills tillämpade principer. Sistnämnda fråga har enligt överstyrelsen upptagits i särskild ordning.

Det totala medelsbehovet påverkas även av eventuell restitution å tidigare erlagda försäkringspremier och av den kurs som kommer att tillämpas vid likvideringen av den svenska skulden till Sydkoreanska republiken för under tiden september 1950—december 1954 på kredit erhållna belopp i koreansk valuta. Denna skuld, som vid utgången av december månad 1954 uppgick till cirka 63 000 000 whan, har bokföringsmässigt belastat anslaget till sjukhusets verksamhet med i runt tal 2 400 000 kronor. Avräkning har därvid preliminärt skett efter den kurs, som gällt vid varje uttagningstillfälle. Skulle vid slutlig likvid avräkning komma att ske efter den för närvarande gällande kursen på whan, kan skulden omräknat i svenska kronor beräknas till omkring 600 000 kronor. Härigenom skulle anslaget komma att tillföras (2 400 000 — 600 000) i runt tal 1 800 000 kronor. Eftersom ovannämnda restitution icke torde kunna erhållas, innan sjukhuset upphört med sin nuvarande verksamhet, och då beslut ännu icke fattats, när och efter vilken kurs whanskulden skall regleras, synes hänsyn härtill icke böra tagas vid förevarande anslagsberäkning.

Då av innevarande budgetårs anslag vid budgetårets utgång cirka 1 600 000 kronor beräknas kvarstå odisponerade, synes för hela nästa budgetår 3 700 000 kronor erfordras. I 1955 års statsverksproposition har emellertid ett reservationsanslag å 3 500 000 kronor beräknats. Med hänsyn härtill samt till vad som anförts angående de osäkra beräkningsgrunderna, föreslår civilförvaltningen, att för budgetåret 1955/56 ett anslag om 3 500 000 kronor äskas för sjukhusets fortsatta verksamhet.

Behovet av en ny röntgenutrustning undandraget sig civilförvaltningens bedömande. Därest utrustningen bedömes oundgängligen nödvändig, synes emellertid frågan om anvisande av medel för ändamålet framdeles böra upptagas.

Föredraganden

Förhandlingarna mellan de berörda regeringarna samt Förenta Nationernas hjälporgan i Korea rörande det planerade skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea, vilket Sverige enligt beslut av 1954 års riksdag förbundit sig att bidra till, har ännu ej slutförts. Det synes därför mindre sannolikt, att någon verksamhet med skandinavisk personal vid sjukhuset skulle kunna komma till stånd förrän tidigast i slutet av nästa budgetår. I varje fall kommer driften under budgetåret att vara av så begränsad omfattning, att några medel under elfte huvudtiteln ej enligt finansieringsplanen bör anvisas till densamma.

Vad som sagts påverkar frågan om den fortsatta verksamheten vid det svenska fältsjukhuset i Pusan, vilket numera omorganiserats till ett sjukhus för vård av civila patienter. Enligt min mening är det nämligen angeläget, att under angivna förhållanden icke nu avbryta den betydelsefulla humanitära insats, som Sverige hittills gjort genom detta sjukhus. Svenska röda korset, som svarar för sjukhusets drift, har också beredvilligt åtagit sig att även under nästa budgetår driva sjukhuset efter samma principer

som hittills. Jag tillstyrker att så sker och att medel anvisas för ändamålet även för nästa budgetår. Med hänsyn till föreliggande reservation och vissa andra av försvarets civilförvaltning angivna omständigheter föreslår jag i likhet med civilförvaltningen, att anslaget upptages med oförändrat belopp. Jag utgår dock ifrån, att, sedan överenskommelse mellan de berörda parterna rörande undervisningssjukhuset träffats, åtgärder vidtages för att förbereda en successiv avveckling av det nuvarande sjukhuset. Vad slutligen angår frågan om inköp av ny röntgenutrustning, synes densamma böra upptagas framdeles, då utformningen av undervisningssjukhuset närmare preciserats och följaktligen sådan röntgenutrustning kan anskaffas, som utan olägenhet senare kan användas vid detta sjukhus.

Skulle mot förmodan nu föreslagen medelsanvisning icke förslå för den nuvarande verksamheten eller skulle medelsbehov för undervisningssjukhusets del senare uppkomma, torde frågan om anvisande av ytterligare medel framdeles få underställas riksdagen och i avvaktan härpå uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska sjukhuset i Korea* för budgetåret 1955/56 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Torsten Jeppson